www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 87. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 15. квітня, 1926.

VOL. XXXIV. No. 87. Jersey City, N. J., Thursday, April 15. 1926. THREE CENTS

НОВІ КРОВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ГЕРИНІ

ГЕРИН, Иллинойс, 13. квітня. — З приводу правиборів прийшло нині до нової боротьби межи Клансменами а їх противниками, яка знова потягнула за собою жертви в людях, як се було 13 місяців тому назад.

Бійку мали почати сім разом противники Клена, які, як кажуть, змовилися вбити 9 провідників місцевої організації. Вони й почали стрілянину коло Масонської Святині, яка відтак і перекинулася на другі части міста. Погибло в сій стрілянині 6 людий, а то 3 зі сторони Клансменів, а 3 зі сторони їх противників. В стрілянині віддано до тисячу вистрілів. Вона тревала, поки не надійшла стейтова міліція та не стала патролювати місто.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 13. квітня. — Перед субкомітетом сенатового комітету для судових справ, який тепер занятий веденнем слідства в справі прогибіції, ставали нині далі свідки, покликані противниками прогибіції.

Зі свідків велике враженне зробив о. Касачун, котрий через 14 літ був парохом у майнерськім місточку Шугар Ноч. Він заявив, що прогибіція мала незвичайно шкідливий вплив на моральність майнерських робітників та їх родин. Наслідком прогибіції знесено салуни, але пиятика перенеслася зі салунів до домів. Коли давнійше пили лишень старші люди, нині пють навіть діти.

Незвичайно цінні причинки до наслідків прогибіції предложив комітетови Стенлі Шерк, директор дослідного бюра при Лізі Поміркування. Він виказував, що прогибіція збільшила пияцтво серед дітвори та її злочинність.

ПАСЕЙСЬКИЙ СТРАЙК.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 13. квітня. — Повітова поліція збирається повторити в Пасейку те саме, що вона зробила в близькому Гарфілді. Поліція думає, що в сей спосіб, через арештоване страйкових провідників та повну заборону страйкових походів та пикетовання, вона потрафить зовсім зломати страйк.

Проти сих заходів поліції підносять протест місцеві й нюйорські ліберали, які збираються подати поліцію до суду.

ЗЛОВИЛИ „РАДІОВОГО ЗЛОДІЯ".

НЮ ЙОРК, 13. квітня. — Підчас бейзболової гри на „Поло Гравидс" поліція арештувала Павла Е. Гилтона, котрий має бути ославленим „радіовим опришком", що не лишень обкрадав богацькі доми в Вудгейвені, в дільниці Квінс, з радіових машин, але й тероризував населенне й поліцію. Підчас арештовання Гилтон пробував стріляти до полісменів, але сі йому не дали. На поліції Гилтон мав відразу признатися, що се він убив одного полісмена, який його хотів піймати, та що він вломився до 29 домів та украв 14 радіових машин. На оправдание своїх учинків мав він подати, що він любив музику.

УРЯД ЗМІНЯЄ СВОЮ ФАРМЕРСЬКУ ПОЛІТИКУ.

ВАШИНГТОН, 13. квітня. — Прихильні урядови сенатори внесли в конґресі проекти про допомогу уряду фармерам. Після сих проектів уряд мавби взяти живу участь у продажі фармерських продуктів. Сі проекти стоять у різкій противірічности до попереднього становища федерального уряду.

ПРОГИБІЦІЯ В СТЕЙТАХ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 13. квітня. — Обі палати стейтової нюйорської леґіслятури займалися нині справою прогибіції, і ухвалили противні собі резолюції. Сенат приняв резолюцію, після якої питанне прогибіції повинно бути віддане під народне голосоване, а палата послів ухвалила незначною більшостю голосів, що стейтовий уряд має піддержувати федеральний уряд при виконуванню прогибіції.

ПОХІД ПРОТИ БЕЗЗАКОННОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ ХІРОПРАКТОРІВ.

НЮ ЙОРК, 13. квітня. — Перед великою лавою присяжних суддів поставлено нині 15 хіропракторів, обжалованих за беззаконне практикованне медицини. Кавцію встановлено на пів тисячки долярів від обжалованого.

ЗЛОВИЛИ РИБУ З МЕДАЛИКОМ.

НЮ ЙОРК, 13. квітня. — Рибаки рибацького паровика Елис енд Милдред, що під командою капітана Джана Мореша ловили рибу на Атлянтійськім океані, витягнули з моря при однім полові рибу макарелю з медаликом у хвості. Декотрі з них, більше забобонні, вже думали про якесь чудо, а другі потащили її сейчас до капітана. Капітан прочитав напись на медалику та пояснив рибакам, що медалик причепило рибі на хвіст федеральне бюро риболовства, яке й просить рибаків, які зловили таку рибу, щоби доставили її до бюра. Рибаки так і зробили.

Зі заяви бюра виходить, що воно хотіло прослідити мандрівки макарелі в морю. Се йому однак мимо найкращих зусиль не вдавалося. Нарешті урядники попали на думку зазначити риби, які були розподжувані в урядових рибацьких ставах, при помочи таких медаль. З того, де й коли їх ловилять, уряд сподіється дізнатися, куди й коли риби мандрують в океані. Урядники кажуть, що зловлена отсими рибаками макарела перебула від свого випущення в 1923. році дорогу 10 до 15 тисяч морських миль.

КУРАТОР СОБІНСЬКИЙ ПРО НАЗВУ „МАЛОПОЛЬСЬКА".

Поляки, бажаючи після заняття Львова затерти всякий, навіть найдальший слід українського походження нашої части краю в його назві, ввели на означення Галичини без ніякої наукової основи назву „Малопольська". Принялася вона тільки серед них і серед патріотичних Жидів з патріотичної „Хвілі". Одначе таки серед самих Поляків проявляється проти того невмісного терміну протест. Ось що про це пише такий ряний Поляк, як куратор львівського (на основі „патріотичної" номенклятури повинно бути „малопольського." — Прим. складача) шкільного округа п. Собінський у своїм підручнику „Географія Польщі": Бленди так з історичного, як і географічнего становіска єст назва „Малопольскі". Географічне поєнце „Малопольскі" не обеймє вцале доржеча Днестру, сама назва зась „вижини малопольскей", лежонцей поза обшарем билей Галіції, доводзі юж, як бардзо бленднем єст назване билей Галіції „Малопольскон". Так само окреслене „Малопольска всходня" в значеню дзісейшем не єст узасадньоне гісторіон ані географіон. (Собіньскі. Географія Польскі, стор. 192).

НА ЩО ИДУТЬ ФОНДИ З ПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО СКАРБУ?

В Княжу коло Снятина вже цілий рік урядує міністерияльна комісія, що має за завданя працювати над реґуляцією польсько-румунського кордону. В склад цієї комісії входить урядовець з рангою міністра і двох инших високих урядовців. Ця трійця має спеціяльну куховарку і шофера з автом— обоє аж з Варшави. Удержання цих трьох панків коштує місячно ні більше ні менше тільки 15,000 зол. А вислід „праці" комісії такий, що за цілий рік вона „ствердила", що Черемош підмиває польський беріг і через те Польща стратила одну восьму часть морга... Це ствердження коштувало польський скарб тільки 200,000 зол.

НОВИЙ ДОНОС ПОЛЬСЬКОЇ ГАЗЕТИ.

Черговий донос „Слова Польского" звертається цим разом проти „прив. руської школи ім. Шевченка у Львові при вул. Мохнацького", в якій учителька польської історії питає, мовляв, учениці в VI. кл. постійно по українськи. В годинах призначених на польську мову, вона нібито каже дітям оповідати зміст польських уступів по українськи. Школа ця — кажить „Сл. П." — має право приладности... — Справді огила й омерзіння збирає читати ці божевільні доноси й вигуки побитих сліпотою маняків. Та скінчиться колись і нинішня ера нинішних донощиків...

ПАМЯТКИ ПО І. ФРАНКОВІ.

Дня 28. травня минає 10 років від смерти великого мистця пера, д-ра І. Франка. Покійний завіщав цілу свою бібліотеку й архів Нуковому Т-ву у Львові і тимсамим вказав куди треба прислати памятки по нім. Вважаємо їх національним майном, котре повинно бути збережене не в приватних руках, але в нашій культурній інституції. Щоби дати примір, Наукове Товариство ім. Шевченка закупило від родини І. Франка домашню обстанову (стіл, бюрко, крісло), при якій покійний творив свої наукові, літературні, публіцистичні праці. З часом буде утворена спеціяльна кімната ім. Франка, в якій найдуться його архів, бібліотека і взагалі всі памятки по ньому. Тому Наукове Товариство ім. Шевченка відкликується до українського громадянства з просьбою надсилати до Архіву Товариства листи Франка, спомини про нього, його фотографії, окремі і збірні, рукописи його творів і взагалі всі памятки, що вяжуться з особою великого письменника. Без систематичної збірки памяток, без їх видання не дасться перевести ані огляд житепису Франка, ані оцінка його творчости. Деякі дари (від д. Лукич-Левицького, пані Іжицької, Андр. Чайковського, д-ра Вол. Охримовича, п. радн. Кочеркевича, п-ні К. Боярської й инших) вже наспіли. З огляду на те, що Товариство задумує в цім році видати книжку в память Франка, просимо уклінно всіх, що мають в своїм посіданні якінебудь памятки по нім, щоб їх негайно присилали під адресою Товариства, вул. Чарнецького ч. 26. Всі инші краєві й закордонні (европейські та американські) часописи просимо передрукувати цю оповістку. — За Наукове Товариство ім. Шевченка: др. К. Студинський голова, др. Р. Цегельський, секретар.

БОРОТЬБА З БЕЗПРИТУЛЬНІСТЮ НА УКРАЇНСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ.

На південно-західній залізниці нараховують тепер понад 2 тисячі безпритульних дітей. У Київі, Жмеринці та Бобринську є приймові пункти для безпритульних. Намічено повідкривати притулки, а при них майстерні: в Одесі на 200 дітей, в Київі на 200 і на 100. „Нажаль справу гальмує харківський центр". Так твердить київська комісія для боротьби з дитячою безпритульністю на транспорті.

БЕЗРОБІТТЯ В ХАРКОВІ.

Безробіття в Харкові ніяк не зменшується. На одній тільки харківській біржі праці є зареєстровано 26.758 безробітних. Самих безробітних підлітків нараховується 3.902. Всі вони примирають голодом, бо місто видає щоденні обіди всего для 2.200 безробітних. Виглядів на покращання відносин покищо немає хочби з огляду на важкий стан державного промислу на Україні.

ПРОДАВ ЖІНКУ, АЛЕ ДОРОГО.

В англійськім містечку Ліде, скінчився процес, який викликав сензацію в столиці і поза Англією. Тема стара: чоловік хотів позбутись жінки. Оригінальним був тон процесу: щирість обвинуваченого та докази адвоката. Обвинувачений казав: „Признаюсь щиро, що я вже давно хотів спекатись жінки; від самого шлюбу були ми нещасливі. Випадок станув мені у пригоді. Моя жінка познайомилась з багатим купцем, який закохався в ній і давав мені 500 фунтів відступного. Після короткого вагання, я згодився. Не почуваю себе зовсім до якогось злочинного вчинку". Так казав бідний шлюсар-механік, що не міг розвестись з жінкою, бо жінка не мала би з чого жити. Вони жили зі собою погано, але не мали способу розійтись. Адвокат обвинуваченого підкреслив психольоґічні мотиви цієї трансакції: вона була добровільна, за спільною згодою подружої пари на їх користь. Багатий купець зробив бідному робітникови грошевий дарунок за „виручку". Адвокат покликувався ще й на англійську традицію. В р. 1801 між англійським населенням були відомі факти продажі жінок, не карані законом І наводить приклади записані у старих актах, коли власну жінку продав один за 11 шілінґів, другий за 24. Треба знати, що англійське законодавство залюбки черпає свої присуди з мудрости предків. Але в данім випадку щирість купця-мужа та його адвоката були безуспішні. Англійський суддя не був зворушений прикладами своїх, варварських предків. І шлюсар-механік відсидить за свою продажу півтора року вязниці. Дістав 500 фунтів, але жінка коштувала його дорого.

РОЗСТРІЛИ ВБИЙНИКІВ СІЛЬКОРІВ.

В Київі розстріляли вбийника сільського кореспондента газ. „Радянське Село" Щербину. На суді доказано Щербині вбивство сількора Клименка. Засуджений просив помилування від ВУЦВК-ту, але його не отримав. Розстріляли його 26. лютого с. р. У Білій Церкві закінчилася 2. березня ц. р. пятиднева розправа проти вбийників сількора „Радянського Села" Мих. Салія. Вбийників селян Івана Федорчука і Олександра Рибаченка засудили на кару смерти через розстріл, а співучасника злочину Власа Клименка на пять років тюрми.

БОРОТЬБА З НЕДОРОДОМ НА УКРАЇН.

По донесенням харківських „Вістей" — Союзна рада Нар. Комісарів дала в розпорядженя українського уряду 1,500,000 карб. для допомоги цим околицям, що потерпіли від недороду. Допомоги вже розділено. Найбільшу допомогу одержала Могилівська округа у висоті 400,000 карб. Крім цього будуть недорідні райони, а в першу чергу Поділля, осмотрені даровим насінням підчас весняної засівної кампанії 1926 року.

СОВІТИ НЕ ВОЗЬМУТЬ УЧАСТИ В РОЗОРУЖНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЖЕНЕВА, 13. квітня. — Чічерін, закордонний міністер С.Р.С.Р., вислав до Ліґи Націй ноту, якою повідомляє секретаріят Ліґи, що совіти не возьмуть участи в нарадах, які мають підготовити світове розоруження. Як причину подає він те, що місцем тих нарад вибрано швайцарську землю, на якій забито совітського посла, а далі заявляє, що з тих нарад і так нічого не вийде, бо всі ті, що скликують розоружну конференцію на ділі тому розоруженню противні. Що так є а не інакше, можна пізнати з промови одного з американських дипльоматів. (Чічерін мав тут на думці інформації американського амбасадора Гавтона, які він зложив недавно в Вашингтоні).

ХОЧУТЬ ПОВЕРНУТИ РИМОВИ ДАВНУ КРАСУ І ВЕЛИЧ.

РИМ, 13. квітня. — День 21. квітня, себто день „народин Риму", започаткує виконанне величавого пляну, який має привернути Римови ту велич, яку він мав колись за часів римських імператорів. Плянують будову нових будівель, городів і доріг як і рівнож дальші розкопи та досліди старинних памятників.

На ту ціль одержало місто 90,000,000 лірів від держави як запомогу на вступні роботи.

ХОЧУТЬ СКРІПИТИ МОНАРХІСТИЧНИЙ РУХ.

БЕРЛІН, 13. квітня. — Супроти цего, що 12,000,000 Німців голосувало за конфіскатою дібр Гогенцолернів, рішили три націоналістично-військові партії перевести злуку для боротьби о піднесенне монархістичного престижу в Німеччині.

АМЕРИКАНСЬКІ БАНКИРІ НЕ МАЮТЬ ЧОГО БОЯТИСЯ.

ПАРИЖ, 13. квітня. — Німеччина буде сплачувати в першу чергу проценти і капітал приватним банкирам, які вложили гроші на піднесенне німецької індустрії. Доперва потім сплатить вона аліянтам те, чого від неї вимагає плян Доса.

Через те американські банкирі, а тільки ті одні позичали Німеччині гроші, мають краще фінансове запевнення чим побідні аліянти.

ГРОЗЯТЬ ДАЛІ СТРАЙКОМ.

ЛОНДОН, 13. квітня. — Наради майнерів з властителями копалень не довели до згоди. Якщо властителі будуть обстоювати далі обкроєння платень, готово прийти до великого страйку, який зачнеться з днем 1. мая.

ХІНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВНОЇ СУВЕРЕННОСТИ.

ШАНГАЇ, 13. квітня. — Показується мильним той погляд, що занятї горожанською війною, Хіни не будуть мали часу ні змоги ставити далі опір чужинним державам і їх привілеям.

Хінська Торговельна Палата видала маніфест, в якім домагається повної суверенности Хін та ревізії дотеперішних договорів.

З того виходить, що націоналістичний рух в Хінах не тільки що не ослаб, а навпаки скріпився.

АТАКУЄ МУССОЛІНОГО, АЛЕ НЕ ШАБЛЕЮ, А ЖАРТАМИ.

ВІДЕНЬ, 13. квітня. — В тутешнім Аполльо-театрі дозволив собі німецький гуморист на кілька жартів, звернених проти Муссоліного. Присутні на салі італійські фашисти счинили з того приводу бучу, але поліція привела їх скоро до порядку.

СКАНДАЛИ МІЖ СЕРБСЬКИМИ МІНІСТРАМИ.

БІЛГОРОД, 13. квітня. — Міністер просвіти Радіч виголосив бесіду, в якій заатакував міністра транспорту Мілеча за те, що закуповує велику скількість безвартісного вугля.

Мілеч подався сейчас до димісії та заявив, що він не буде сидіти при однім і тім самім столі з таким „вагабундою" як Радіч.

НІМЦІ ВІДКАЗУЮТЬСЯ ВІД ЧУЖИХ КАПІТАЛІВ.

БЕРЛІН, 13. квітня. — Заступники американських банків даремне шукають за охочими на американський капітал.

Весь капітал, якого треба тепер Німеччині, добуває вона у себе в дома.

ВИБРАНО ПРЕЗИДЕНТА В ГРЕЦІЇ.

АТЕНИ, 12. квітня. — Премієр Пангальос вийде цілком певно президентом Греції. Має запевнену більшість голосів.

ЗАНОСИТЬСЯ НА ВЕЛИКУ ЕКОНОМІЧНУ КРІЗУ В РОСІЇ.

БЕРЛІН, 12. квітня. — Німецькі кореспонденти, які перебувають на терені радянського союза, доносять згідно, що совіти стоять на передодні великої економічної кризи. Вартість червінця захитана, бо видано велику скількість паперового гроша.

НІМЦІ НЕВДОВОЛЕНІ З РІШЕННЯ ВАШИНГТОНСЬКОГО УРЯДУ.

БЕРЛІН, 11. квітня. — Опінія американського уряду, яка заявилася проти фінансовання Гарріманом німецького експорту до Росії, стрінулася тут з острою критикою цілої преси.

Німці не можуть зрозуміти, чому американський уряд не був противний фінансовим операціям Гарріманa на Кавказі, або Форда в Росії, коли тепер противиться подібній акції Гарріманa в Німеччині.

Користайте з нагоди! Користайте з нагоди!

ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС! ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС!

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 24, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.	
One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:

Поодинока числа три центи.	
На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МИ САМІ ВИРІШИМО СВОЮ ДОЛЮ

Берлінський „Український Прапор" пише з приводу рішення з 14. марта 1923 р. таке:

Минуло три роки від хвилі, як Рада Амбасадорів антантських держав признала державне панування Польщі на західно-українських землях.

Санкціонуючи тим рішенням поневолення українського народу історичним ворогом — Польщею, антанта довершила жахливе насильство. Вона перейшла мовчки над однодушною волею українського народу: жити власним державним життям разом з усією Україною; вона потоптала власне гасло про право на національне самовизначення; вона перечеркнула і подерла власні заяви, приречення і рішення дотично Східної Галичини, якій обіцяла, що про її остаточну долю рішати-ме воля її власного населення.

Так — воно буде рішати! Але коли вже так випало, український нарід рішати-ме наперекір контрагентам з 14. березня 1923 р. При першій сприятливій нагоді подре він паризький клаптик паперу, що був написаний без нас і проти нас, все одно з автономією чи без автономії, в ім'я права дущого, чи за мосульську нафту. А се рішення, вирощене в муках неволі, є і буде невідклично одно: бути собі власним господарем на своїй землі.

До того моменту реалізації народнього рішення повинна непохитно прямувати наша незломна воля, ясна думка і... наші щоденні діла.

В хвилю сучасного лихоліття народнього треба плекати міць духа, щоб перетривати удари ворожих нам обставин, треба поборювати слабодушність, зневіру або й нікчемність національну, яку старається прищепити нам польський завойовник — як противоед на наше національне завзяття.

Памятаючи на присягу, зложену у Львові 18. III. 1923 р. по антантськім рішенню: „Ми, український нарід, кляненося, що ніколи не погодимося на панування Польщі над нами і кожду нагоду використаємо, щоб ненависне нам ярмо неволі зі себе скинути, та злучитися з цілим великим українським народом в одній, незалежній, соборній державі" — змагаймо усіми силами, усім хотінням і цілою працею до визволення західно-українських земель зпід хижацьких кігтів польського орла.

* * *

До цих слів і заяв, з якими ми вповні погоджуємося, треба додати тільки наше щире побажання, щоб в слід за словами йшли й такі діла. Не хочемо тим давати нікому ніяких лекцій, але всетаки хочемо піднести, що час вже нам вийти з тої політикомані, яка все ще становить головну суть нашої активности в краю. При тім зазначимо, що навіть т. зв. угодовці могли вже переконатися, що з угоди з Варшавою нічого не вийде, що нема чого покладатися на Польщу, а треба будувати своє власне життє о своїх власних силах. Бо ні тов. „Просвіта", ні Наукове Тов. ім. Шевченка, ні Рідна Школа не дістануть ніяких державних субсідій, а економічні наші інституції скрахують в один мент, якщо не знайдуть фінансової опори в нас самих. Бо Польща не хоче нас ратувати, а тільки знищити. Вона тільки жде на наш упадок. І не підратує нас за ніякі гроші, коли будемо падати, а тільки ще попхне нас в пропасть.

Тому вже простий розум нам каже, що стан посідання, яке витворило рішення Ради Амбасадорів з дня 14. марта 1923 р. може бути зміненим головно дорогою нашої активности, самооборони. Може це наступити ще й дорогою міжнародних конфліктів, але на це живий і розумний нарід не жде, а намагається нищити ворога своїми власними силами. А не так може нищити ворога як забезпечити своє власне життє. Бо й таким способом побиваємо ворога та змушуємо його до уступок.

Американські Українці робили, що могли, щоби не допустити до 14. марта 1923 р. По нім знова мусимо доложити всіх старань, щоби знищити його силу. І знищимо якщо не будемо витрачувати своїх сил рівнож на українське політиканство, бо воно в Америці вже цілком не має ніякої рації, а будьмо далі готові допомагати краєви силою нашого незломного національного духа і завзяття і нашою жертвою.

* * *

Обходимо тепер память 65-их роковин сметри Тараса Шевченка, а в маю обходити-мемо десятьлітну річницю смерти Івана Франка.

Ті два велитні духа вчили наш нарід і стелили нам шлях до волі в часах, куди тяжчих від тих, які тепер переживаємо. Бож яке би не було наше теперішне положенне, всежтаки ніхто не може перечити того, що 40-мілліоновий кольос повстав, що українське питанне стало питанням світовим і міжнароднім.

Чомуж би нам тепер тратити надію, чому вірити, що тільки сльози і зітхання нам судилися, коли велитні наші свято вірили в воскресний день нашої нації.

Тому геть на бік з зневірою. Хай пропаде незгоди проклята мара. Особливо тут між нами в Америці. Бо нема в Америці дійсно важних причин до взаїмної ворожнечі, а є тільки велике і вдячне поле до народної роботи. Тої, яка може допомогти старому краєви скинути з себе то ярмо, яке йому накинуло рішенне з 14. марта 1923 р.

ЗМІНА АДРЕСИ ОБЄДНАННЯ:

ПИСЬМА І ГРОШІ ДО ОБЄДНАННЯ НАЛЕЖИТЬ ПОСИЛАТИ ВІД ДНЯ 1-го КВІТНЯ 1926 Р. НА ТАКУ АДРЕСУ:

OBYEDNANYE, P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

ЗАНЕДБАНІ СПРАВИ І ЗБРОЯ

Людський дух та розум творять найдорожчі цінности життя. Тому витвір духа й розуму людини, що належить до певної національности, в першу чергу стає цінностю тої національности, а потім всього людства. Звичайно такий витвір мусить в першу чергу відвайти, зрозуміти й оцінити той нарід, син котрого його створив. Лише, ставши прославленим скарбом свого народу, витвір духа стає таким же прославленим і для инших народів, а нація, з якої вийшов його творець, підноситься до рівня з иншими культурними націями.

Звичайно, „одна ластівка не робить весни", — каже мудра народня поговірка. Тому один твір, чи твори одної людини, якби вони геніяльні не були, ще не можуть піднести нації в очах культурнійшого людства на одну височчінь з ним. Таке явище, витвір одного генія може бути лише щасливим виїмком, який не має глибокого коріння в своєму народі. Але, коли цих явищ назбирається більше, коли вони вже творять певну систему, то тоді стає очевидним, що вони мають свій природний ґрунт в народі та живляться соками з глибин того народа. Тоді вже й инші народи починають признавати нації, часто до того невідомій певну культурність, починають придивлятися, прислухуватися до неї, поволі пускати її із-низу вище та блище до себе, поки вона наконець не займе місця, рівного з ними.

Тому відродження кожного народа починається завжди з культурного руху, з відродження і розвитку духа. І лише увійшовши культурно як рівний в сімю народів світу, добуває собі нація і правну рівність і політичну незалежність, себто національну суверенну державу.

Український нарід саме тепер бореться за здійснення свого державного ідеалу.

Тяжко й болючо приходить для нас ся боротьба головне тому, що обставини змусили були нас перейти до здійснення остаточного завдання нашого національного руху, ще заким ми встигли закінчити боротьбу на культурному полі. Світові обставини примусили нас приняти генеральний бій тоді, коли наші армії були ще в стані підготовки, коли вони не були ще розвернуті до того бою. Коли настав бій, то нам під страшним обстрілом і атаками ворогів довелося розвертати ще не підготовлені сили своєї армії, а се при переважаючій силі ворога привело нас до тимчасової поразки. Тепер у нас йде дальша підготовка своїх армій до нової активної боротьби. Для того, щоби з певністю виграти війну, треба не тільки доброї підготовки командного складу армії (народнього проводу), але й всього народа, себто кождого борця з крема.

Отже, коли ми хочемо колись виграти свою боротьбу і то при найменьших стратах, то кожен член нашої нації мусить готуватися до неї, і не тільки підготовляючи себе до тої боротьби, але й підготовляючи ґрунт серед других народів, щоби вони у відповідний мент дали нам свою моральну, а то й матеріяльну підмогу. Таке підготовлення відбувається в першу чергу на ґрунті культурнім. Але тут доводиться поставити питання і відповісти на нього негативно, що наш нарід, включаючи туди часто дуже галасливих політиканів, зовсім не знає своїх культурних цінностей, навіть тих, що находяться в найдоступнійших для нього схованках, у книгах, у творах поетичних та белетристичних. Тут саме не тільки занедбано найдоступнійший всім скарб, але й занедбано засоби до підготовки ґрунту серед культурних народів світу для улекшення нової й остаточної, може уже недалекої, активної боротьби за право бути вільними і рівним в сімї культурних народів світу.

Ще більше значіннє має друковане слово для самого народу, для перетворення, часто дуже ріжноманітної маси у свідому монолітну націю, з певним уже обличем й одною цільними духовими стремліннями. Тому кожен свідомий національний рух починається з відродження письменства, коли воно було ранійше занехало, або з народження вперше, коли його до того часу зовсім не було.

Наше національне письменство, яке в наші часи досягло такого значного степеня розвою, що серед славянських народів займає трете місце, відродилося з повного занепаду. Се відродження датується з року 1798, коли полтавський діяч Іван Котляревський випустив у світ свою „Енеїду".

З того часу й почалося нове українське письменство, в якому закристалізувалося в художній формі славне минуле українського народу, через що в першій раз отворилася національно- культурна, а потім і політично-державна традиція українського народу. Українське письменство висвітлювало в прекрасних художніх образах минуле, і в сей спосіб плекало те зерно, з якого виросло пишне дерево української літератури нової доби. В українській літературі відбивається дух українського народу. Чим далі, тим більше відмітає від українського націоналізму все чуже, накинуте ріжними обставинами нашому народови.

Українська література опредїлила і витворила потужний дух українського народу, „свідомий демократизму і людяности, боротьби за право людини й нації, прощування до добра і волі", як каже історик українського письменства С. Єфремов.

По Котляревському народилося сотки українських письменників, великих титанів слова, змісту й форми та меньших і зовсім малих. Усі вони по силі свого дару, своєї здібности і працездатности знесли свої вкладки в українську національну скарбницю. Багато з них писало свої твори кровю свого серця, горіли і згаряли духово, аби на вівтар своєї нації принести жертву.

Терплячи часто муки голоду, холоду, глуму й репресій ворогів українського національного руху, вони працювали, падали й часто гинули за плугом своєї важкої, святої праці. Вони вірили, що не „розсипають перли перед безрогами", а перед народом гідним їх праці і подвигів.

Тому сум мусить огортати нашу душу, колі побачимо, що стільки їх праць лишається не прочитаними ширшим загалом. Загал проходить мимо криниці живої, цілющої води; проходить мимо найдорожчих своїх скарбів і нехтує їх, замість того, щоби повною пригорщею черпати з тої скарбниці цілющого духа й розуму, щоби піднестись вище і стати дійсно свідомим і корисним членом своєї нації.

ВЕСНЯНКИ.

Ой весна-красна! що нам принесла?
Ой принесла тепло і добреє дітєнко.
Малим дїткам — ручечки бити,
А старим дїдам — раду радити;
А старим бабам — посидінничко,
А чи господарям — кросенця ткати,
А молодцям та дївонькам — тай погуляти.
Раду радити, пиво варити... [пити.
А к якому дню? к святому великодню.

2.

Співали дївочки, співали;
У решето пісні складали:
Да й поставили на вербі.
Де взялися горобці,
Звалили, решето до долу —
Час нам, дївочки, до дому!

3.

Благословіть, мати,
Ой, мати Лада, мати,
Весну закликати,
Зиму провожати!
Зимочка в'ізочку,
Літечко в човночку,

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ЯК ШАНУЮТЬ ПАМЯТЬ СВОЇХ ГЕРОЇВ.

Коли скінчилася світова війна, почали Американці перевозити з Франції до Америки тіла тих американських жовнірів, що полягли на полю [illegible] ливі і глибокий океан не був для них перешкодою. Таке саме робили й другі народи.

Навіть Поляки не залишили тут в Америці тіла свого епископа Цепляка, а відвезли його з парадою як народного мученика до Польщі.

Тільки ми Українці не шануємо памяти наших героїв, бо ото тіло полк. Дмитра Вітовського спочиває до нині в Берліні в чужім гробівци і нема навіть фондів на те, щоби заплатити рент за гробовець а не то, щоби тіло нашого героя перевезти на рідну землю. Треба на те яких $2000. Американські українці повинні власним коштом перевезти тіло того, що обняв першого падолиста 1918 р. владу у Львові, а тим самим повчити ще й старий край, як треба шанувати своїх героїв.

П. Косьмій.

Ню Йорк, Н. Й.

НАШЕ НЕДБАЛЬСТВО — ЧИ МОЖЕ ЩОСЬ ГІРШЕ.

В Бостоні обходить 75-ний ювилей богатий і впливовий купець Джордан Марш, голова компанії того самого імени. А що він є великим любителем музики і співу, рішив звеличати ювилей фірми в той спосіб, що уряджував в своїй галі щодня безплатно через цілий місяць січень концерти, в яких брали участь визначні оперові співаки.

Кождого дня була галя виповнена по береги слухачами ріжних національностей, тільки нас Українців бракувало.

А що більше. Дня 29. січня був вечір української і російської пісні. Чужі народи оплескували довго нашу пісню, яку віддали чужинці, оперові співаки з Ню Йорку. Чужі одушевлялися чаром української пісні, а не одушевлялися хиба тільки Українці, бо їх там якби й не було. Присутних на концерті Українців можна би порахувати на пальцях одної руки.

А чи це не сором. Не йдемо навіть на такий концерт, де вступ даремний і де співають первородні співаки нашу власну пісню.

Коли будемо так далі поступати то прийдеться ще нам довго ждати на те, щоби ми заслугували на назву такої культурної нації, яка здібна правити сама собою і мати свою власну державу.

Н. Давискиба.

Бостон, Масс.

РОБІТНИКИ НЕЩАСНОМУ РОБІТНИКОВИ.

На поміч нещасно-бідному горм. Петрівському зложили слідуючі по доляру: І. Мороско, В. Гасій, П. Гольгун, І. Бородайкевич, М. Бородайкевич, М. Цалковський, О. Рехліцький; по 50 ц.: о. П. Корсуновський, М. Забитовський, А. Крупа, І. Войтович; по 25 ц.: П. Кривий і А. Кривий; разом $9.50, які низше підписаний вславі гром. Петрівському. Почуваюся до обовязку зложити щиру подяку всім жертводавцям.

І. Мороско.

СПРОСТОВАННЄ.

У дописі з Ню Йорку, яка була поміщена в 63-ім числі „Свободи" (з 18 марта, 1926) подано хибно імена трьох жертводавців: замісць Нишка має бути Гевка; замісць Соловка — Соловський; замісць Кофман — Кафтан. Кождий з них жертвував на Рідну Школу по $2.00.

ДОБРИЙ ПОСТУПОК.

(Допись).

Переглядаючи понеділкове ч. „Свободи" з дня 5-го квітня, зупинився я на організаційній переписці. Ця переписка як раз гідна звернення на себе уваги. Дехто запитає чому? — А ось іменно чому: Що дається спромогу многим углекопам, які були близько пів року на страйку і через страйк не були в змозі платити місячних вкладок, тим самим і У. Н. Союза. Ми всі майже знаємо про те, що не всі робітники можуть зі своєї мізерної платні-заробітку зложити, чи то відложити пару сот долярів на чорну годину. Кажу не всі, з виїмком одиниць, а решта живуть з дня на день. Колиж оцих робітників, тим самим і членів Укр. Н. Союза обставини життєві змушують деколи стати в обороні самих себе — тобто домагатись більшого куска, чи затримання того самого куска хліба, що мав — дорогою страйку — так само-собою розуміється, що многим таки зараз на другий день чи аж за місяць загрожує голод... а в час голоду кождий старався ратувати своє життя — а за організацію їм тоді не споминай... Вони хоч радіб оплачувати свої вкладки, та годі. Немає чим. Через таку причину много вже належавших до Укр. Н. Союза членів стратили свої членські привілеї. Тим самим перестали бути і членами. Та на те не звертано богато уваги. Цим разом бачиться поступ зі сторони заряду У. Н. Союза. Цей поступок не принесе шкоди для У. Н. Союза і членів а тільки користь, бо в цей спосіб Союз не буде тратити членів, а здобувати. При цій нагоді варта би звернути маленьку увагу і на подібну справу чи справи. Ось приміром: Члени У. Н. Союза не тільки були втягнені силою життєвих обставин в майнерський страйк, але вони в такий самий спосіб, чи подібний, втягнені в менші і більші страйки. А через такі страйки (хотяй і менші) також богато членів перестають бути членами тільки через те, що не мають чим оплачувати своїх вкладок. Отже чи не можнаби в якийсь спосіб заради ти, щоби ці члени не тратили права свого членства в У. Н. Союзі? Приміром, чи не можнаби з посмертної суми оплачувати, відтягати таку залеглість? Думаю, що і в такий спосіб, колиб поступив Уряд У. Н. Союза, наша організація У. Н. С. не потерпілаб. Розуміється, що на місцях обнятих страйком, треба розглянути справу, які члени зовсім не можуть платити, бо многі такі, що мають гроші по банках, хотіли мати в час страйку ті самі полекші що і ті, в яких ані цента нема за душею. Ось тепер в Пасейку страйк в ткацьких фабриках. Хочеться вірити, що між страйкуючими в Пасейку знаходяться і члени У. Н. Союза. Положення там досить погане. В Пасейку вже деякі організації запровадили свої кухні для голодних — між ними й Американський Легіон. Отже треба припускати, що і через пасейський страйк якесь число членів У. Н. Союза перестане платити до товариств свої вкладки, а не заплатять — значиться перестають бути членами У. Н. Союза. А воно з того виніде шкода як для членів так і для У. Н. С.

Думаю, що і цю мою маленьку думку-пропозицію Уряд У. Н. Союза возьме під розвагу і поступить в найхосенійший спосіб — в такий, що ані члени, ані каса У. Н. Союза не потерпить.

Йосиф Вацлавський,
член 170 від. У. Н. Союза.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА.

СТРАЙКИ, А ВКЛАДКИ ДО У. Н. СОЮЗА.

(Відповідь на допись під наголовком „Добрий поступок").

Поміщуючи допись члена 170 від. У. Н. Союза „Добрий поступок" згідно з його бажанням на іншім місци сего числа Свободи, на порушені в тій дописи справи з погляду організаційного У. Н. Союза, гол. канцелярія відповідає що слідує.

Се не перший раз гол. канцелярія після страйку приймає членів наново на підставі виняткових привілеїв. Се робить не лиш винятково але й виключно в інтересі організації, яким є зі сторони членів потреба обезпечення родини на случай їх смерти, а зі сторони канцелярії обовязок дбати о членів. Членські привілеї в У. Н. Союзі, так звичайно як і виїмкові, не мають нічого спільного зі страйками, так як Союз від страйків не обезпечує, ані страйкуючим допомог не дає і давати не може, бо не є для тої цілі зорганізований і на такі цілі вкладок не побирає тай фондів на такі цілі не має. Свідомий робітник і член У. Н. Союза знає, що в тій організації він платить на посмертну допомогу родині в разі його смерти і тільки того від неї сподіватися може. Платити на одно а вимагати другого він не буде. Свідомий робітник і член У. Н. Союза знає, що на обезпеченнє від страйку, а взглядно на запомогу в часі страйку, треба належати і оплачувати ще до иншої, на таку ціль зорганізованої організації.

Фактом є і його треба явно признати, що ті члени, котрі через страйк перестали були оплачувати своє посмертне обезпеченнє в Союзі, а тепер після страйку на підставі винятково даних їм привілеїв вертаються до давних членських прав, через цілий час суспендації отже підчас страйку не були членами і не були обезпечені в У. Н. Союзі В виду сего фактом є, що Союз як організація запомогово-асекурацій на страйкам взглядно страйкуючим членам не давав і не міг був давати помочи, а се, що старих членів після страйку приймається наново, тай на підставі виняткових привілеїв, то не тому, що вони страйкували, але тому, що вони довго перед тим членство своє в Союзі оплачували.

Як сказано таке принимане наново старих членів до давних прав є виняткове і тому його не можна примінювати як регулу до всіх страйків і страйкуючих членів. Безперечно, що такий поступок є добрий, але тільки для членів Союза, а не для страйку і всіх страйкуючих. І тому навязувати його з всіма страйками і перецінювати є невмісно або й шкідливо, бо се відвертальби увагу робітників-членів У. Н. Союза від потреби організуватися в професійні союзи і інші робітничі обезпеченя на случай страйків.

Поступок гол. канцелярії супроти членів, котрі після майнерського страйку вертаються до їх старих прав в організації був дійсно винятковий і конечний з огляду на добо організації, бо він відноситься до великого числа членів які в більшости є майнерами і то майнерами юніянними.

Того „доброго поступку" не лиш не можна розтягати на всякі страйки, але він зовсім буде злишний, коли члени зрозуміють вагу нових родів обезпечення в У. Н. Союзі які хоч де-

що дорозші, але дають повну суму обезпечення на случай смерти не лиш коли на них вкладки платиться, але також коли задля якихбудь причин муситься перестати вкладки оплачувати. Нові роди обезпечення як раз дають се, чого бракувало суспендованим підчас страйку членам У. Н. С., а чого й найліпший поступок гол. канцелярії дати не може, єсли члени до тих нових родів обезпечення сами не впишуться, і оплачувати його не будуть.

Однак хоч У. Н. Союз членів своїх обезпечень в старім роді обезпечення може після страйку привертати до старих прав, єсли так голоситься, або в нових родах обезпечення може давати своїм членам підчас страйку повні права до обезпечення в разі смерти, без плачення вкладок, що без сумніву на безпеченство родин страйкуючих членів є конче потрібним, кождий робітник-член У. Н. Союза повинен ще осібно належати до інших робітничих організацій, а саме до таких які є зорганізовані в цїли несення помочи страйкам і страйкуючим членам.

Василь Осухівський.

КОЛОМИЙКИ.

Ой як гірко на тім світі
З бідов бідувати,
Та ще гірше своїх людий
До купи зєднати.

Як так будем, пане брате,
Розумом блудили,
То з нас будуть скіру дерли,
Щей за ніс водили.

Таж ми, брате, всі однакі
Українські люде,
Синьо- жовтий наш прапор є,
Завше був і буде.

Як ти можеш себе, брате,
Українцем звати,
Як не хочеш свому краю
В нічім помагати.

Календар У. Н. Союза ... 50 ц.
Стінний Календар ..... 25 ц.
Лист. папір з вершами по 10 ц.
"SVOBODA"
88 Grand Street, Jersey City, N. J

ПОЗІР! ДЖЕРЗИ СИТІ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Подаєсь до відома всім нашим українським землякам, що СПІЛЬНИМИ СТАРАННЯМИ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ І СЕСТРИЦТВО В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

— устроюється —

Святочний Концерт

для ушанования памяти в 65-ті роковини смерти незабутнього генія-поета

ТАРАСА ТРИГОРІЄВИЧА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1926 РОКУ

В WHITE EAGLE HALL,

335 Newark Avenue, Jersey City, N. J.

ПОЧАТОК 7.30 ВЕЧЕРОМ.

Вступ від особи 75 і 50 центів; вступ для дітий 15 центів.

Обовязком членів і членець Товариств, Братств і Сестрицтв громадно прибути на це свято не лише самі, але також запросити і инших гостий, які до місцевих організацій не належать. Проситься всіх Громадян з Джерзи Сіті і околиці до численної участи в сім святочнім Концерті.

УВАГА: Місця на гали не будуть по числах. Хто прийде скорше, дістане місце близше до сцени. Місця будуть заняті після того, як хто прибуде на галю.

СПІЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

ПОЗІР! НОРТГЕМПТОН! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ЧИТ. ПРОСВІТИ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

— відограється —

ДУЖЕ ГАРНЕ ІСТОРИЧНЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

СТЕПОВИЙ ГІСТЬ

драма в 5-ох діях, Бориса Грінченка

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ на Нюпорт Ева., Нортгемптон.

В НЕДІЛЮ, 18. КВІТНЯ 1926 Р.

Початок 7. 45 вечером.
Вступ 50 центів.

Приходіть численно! Гостий радо повитаємо!

87,89 **Комітет.**

ПОЗІР! CENTRAL FALLS, R. I.!

ЗАХОДОМ ТОВ. ІМ. ІВАНА ФРАНКА відділ 93 У. Н. Союза

— відограється —

В НЕДІЛЮ, 18. КВІТНЯ 1926 Р.

на гали під числом 518 MILL ST., CENTRAL FALLS, R. I.

ПРЕДСТАВЛЕННЄ

„НА ВІДПУСТ ДО КІЄВА"

комедія в 3-х діях П. Стеценка.

Початок 7,00 вечером.

На се представленнє запрошуємо Шан. Земляків як місцевих так і позамісцевих з Провіденс, Манвіл, Вунсакет, Р. Ай. і Тавтон, Масс.

87 **Комітет.**

ПОДИВЛЯЮЧА ОФЕРТА ДЛЯ ВСІХ

Се є найбільша дешевість, яка коли була предложена в історії бизнесу.

ГАРНИЙ ФОНОГРАФ, ЧОТИРИ РЕКОРДИ і 100 ІГОЛ ЛИШЕНЬ ЗА $4.98.

Сей фонограф є доброї роботи і має сильний мотор. Грає всі рекорди голосно і чисто. Бакса з солідного матеріялу, гарно викінчена в золотім кольорі, величина дуже вигідна. Будете гордитися сим інструментом. Ви задивуєтеся, коли почуєте, як він гарно грає, голосні і звучні тони.

НЕ ВІДТЯГАЙТЕ! МАЄМО ЛИШЕНЬ 1000 СИХ ПОДИВЛЯЮЧИХ ФОНОГРАФІВ, ЯКІ РОЗДАДУТЬСЯ В КОРОТКІМ ЧАСІ. ОТЖЕ ЗАМОВІТЬ СОБІ ОДИН ТЕПЕР! 87,93

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ГРОШИ. Пришліть лишень Ваше імя і адресу з 50 ц. в марках на пересилку. Коли одержите фонограф, тоді заплатите почтареви $4.98 і сей подивляючий орфограф з чотирма рекордами і 100 іглами ВАШ. — Цілковите вдоволенне гарантоване або **Ваші гроші звернені.**

WESTERN MAIL ORDER CO., 2225 W. Chicago Ave., Dep. 28, CHICAGO, ILL.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КОГУС, Н. Й.

Збірка з хрестин на будову читальні.

Зійшовся гурток гостей в гром. Олекси й Іванни Клубко. Підчас чесної забави згадано старий край і рідне село. Згадано рівнож про потребу допомоги на будову читальняного дому, який має бути домом освіти для нашої молодіжи. На ту ціль зложили гості слідуючі жертви: по $5: Петро Жмуд, Михайло Чубак, Олекса й Іван на Клубко $2; по $1: Мих. Колос, А. Копча, П. Гуреш. Жертви зложено на руки Петра Гуреша. Всім жертводавцям належиться як найбільша честь за їх щире серце що не відмовили жертв на таку важну ціль. При кождій нагоді, в найменшім гуртку, повинні ми памятати на наших поневолених братів так як це зробили гості в гром. Клубко, бо громада по нитці а бідному сорочка.

Присутний.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Із Союза Українок.

Дальші жертви на дар для О. Кобилянської зложили:

Андрій Концевич, Ансонія, Конн.	$1.00
Український Народний Комітет ,Нюарк, Н. Дж.	8.65
Тов. Запороже, Нюарк, Н. Дж.	6.35
Ст. Генсьорський, Шикаго, Ілл.	1.00
О. Кочан, Джоліет, Ілл.	1.00
М. Бошнівський, Джоліет, Ілл.	1.00
Кат. Наконечна, Трентон, Н. Дж.	2.00
Разом	$21.00
До тепер всього зложено	$62.00

На ремісничу жіночу школу в Перемишли.

Зложили дальше:

Катерина Наконечна	$3.00
Разом з попередними жертвами зібрано	$10.00

При тій нагоді ще раз пригадуємо нашому громадянству справу дару для нашої славної письменниці Ольги Кобилянської. Сума, яку досі зібрано, рішучо за мала на Великодний дар з Америки. Ще є час до Великодня зложити більшу суму і вислати. Союз Українок вислав вже зібрану досі суму а призбирані дальше дари вишле теж негайно до Черновець. Також пригадуємо з окрема українським дівчатам в Америці справу української промислової школи для дівчат в Перемишли. Українські дівчата в Америці мали і мають більшу нагоду пізнати світ і життя та більше чогось навчитись, тож повинні найкраще зрозуміти змагання своїх сестер в Галичині, котрі хотять видобутися з темряви і нужди та навчитися як в світі жити, щоби бути корисними для українського народу.

Тому Союз Українок апелює до них спеціяльно, щоби не жалували жертв на перемиську школу. Всі жертви належить посилати на адресу секретарки Союза Українок:

Mrs. Helen D. Lototsky
87 Van Wagenen Av.
Jersey City, N. J.,

За Союз Українок в Америці:
Юлія Ярема, голова;
О. Лотоцька, секрет.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Спростоване і нова збірка.

В звіті з коляди членів т-ва „Вільних козаків міста Львова в Ню Йорку зайшли слідуючі помилки: місто Г. Коньох жертвував доляра має бути: Г. Коньох жертвував 2 дол., Г. Хома 2 дол. і С. Назар доляра; місто імен І. Весела, К. і Т. Литка, Г. Пирончин, Й. Чеський; Н. Отеля і М. Мамчук має бути: І. Весьола, К. і Т. Липка, Г. Пиріжок, Й. Часький, Н. Опеля і М. Дячук. Загальна сума виносить **301.25 дол.**

При тій нагоді виділ товариства складає як найсердечнійшу подяку жертводавцям за їх щирі жертви, а колядникам-членам за їх працю-труд.

Кромі сего подаємо ще про **збірку на „Рідну Школу" в Галичині на хрестинах в Гарсея Витника,** яку перевів п. Лев Мороз, дня 28. лютого, 1926. Жертвували: Л. Мороз 2 дол.; по 1.50 дол.: Г. Витник і М. Никифорчин; М. Стеґ доляра; В. Віщук і М. Кобрин по 50 центів. Разом 7 долярів. Збірку поручено вислати М. Никифорчинови, що сей і виконав.

М. Никифорчин.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим подаю до ласкавого відома всім інтересованим, що я переніс своє бюро до банку Гарантї Трост Компані під числом 5 Белмонт Авенюю, то є зараз через дорогу від давного офісу. Зі згляду на то, що висилаю від тепер американські долари без жадних посередничих банків вправ на посліду почту кождого адресата, оплати в мене є далеко низчі чим попередно.

Кождому на жадание висилаю безплатний цінник.

Заохочений успіхом двох прогульок посліднього року уряджую 12-го мая третю прогульку кораблем Беренгарія (старий Імператор), а 15-го червня четверту прогульку тим самим кораблем, що і попереднього року то є Редаєс, під проводом моїх репрезентантів.

УКРАЇНСЬКЕ ЕМІГРАЦІЙНЕ БЮРО
в згоді з банком GUARANTY TRUST COMPANY
5 BELMONT AVENUE, - - - - - - - - NEWARK, N. J.
В. ГАПАНОВИЧ, Менаджер.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧІ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то звертьте до нас в замовленнем.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛИШИТЬ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор в гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кождо Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як рада, шашки і прогульки, виступити в своїм прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з повним довірєм, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми удїлимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з відрисами і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте ани пишіть на адресу!

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ЦЕНТА!

ЖЕНЩИНИ! — Сї гарні з коронками фіранки які предкладаємо Вам суть наугарнійшого десеню. Жадна господиня не повинна нарекчити сеї незвичайної нагоди. Подумайте лишень — 2 пари сих гарних з коронками фіранки за $3.95 лишень, 4 пари за $7.25. Одна пара на вікно.

Сї фіранки суть зі свіжої матерії обведені коронкою артистичного виробу френзі з фальбами в горі. Величина 50 цалів широкі і 3 ярди довгі.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ГРОШИЙ. Витніть се оголошенє, скілько потребуєте пар і пришліть се до нас. Коли фіранки прийдуть заплатите почтареви гроші та пару центів за пересилку.

Коли не будете вдоволені, ВІДІШЛІТЬ ФІРАНКИ а ми звернемо Вам ваші гроші сейчас. 64,70

WESTERN MAIL ORDER CO.
2225 West Chicago Ave., Dept. 18.
CHICAGO, ILL.

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

виступає в сій штуці 14. осіб. — Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

"SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Р. Л. СТІВЕНСОН.

ОСТРОВ СКАРБІВ.

ЧАСТЬ ШЕСТА.

(35)

(Продовженнє)

— Ба, другі! — відізвався Джек. — І вони також щось варті, Кажете, що ціле підприємство звелося нінащо. Ба, коби ви лиш схотіли зрозуміти, як дуже воно звелося на нінащо! Ми так близькі шибениці, що мене вже шия болить, як лиш собі на те спогадаю. Ви вже може їх виділи, як висять заковані і знаєте, як птиці літають довкола них, а моряки, що пливуть попри них, показують на них пальцями. Хто то? — каже один. То? Ну, а тож не Джек Силвер? Я знав його добре — каже другий. А ви можете чути як дзвонять кайдани, коли їдете попри них. Ми майже там усі при купі, кождий з нас без вимки, а за те маємо поднукати Гендоєм, Андерсоном, та й другими, дуракам зпомежи вас. А хочете ще щось почути на четверту точку і про сього молодця? А хибаж він не закладником у нас? Маємо позбавитися закладника? Того хиба не зробимо, бо він може дуже легко статися нашою послідною надією, а мені те впрочім і не булоби дивно. Убити хлопця? Ні, товариші, в того не зроблю. А третя точка? Ба, о тім можна би неодно сказати. Може то у вас не значить нічого, що правдивий учений, доктор, приходить що дня до вас і доглядає вас — тебе, Морґане, що проваляв собі голову, або тебе, Джордже Меррі, що ще й шість годин не минуло, як тебе трясти трясла, а тепер ще такий жовтий виглядаєш, як скірка з цитрини? А може й того не знаєте, що сюди вже прийде другий корабель? А то таки дійсно так, а які тоді будете раді, як він припливе, що буде мати закладника? А що до другої точки, длячого я заключив договір — таже ви самі прийшли до мене навколішках і просили покірно, ви, котрим вже не стало відваги — щоби я пристав на предложенне — і ви би були з голоду померли, як би я був того не зробив, але то лиш мимоходом сказавши! А ось подивіться, — тепер знаєте, чому я те зробив!

І він кинув якийсь папір на землю, в котрому я, в сій хвилі пізнав — не що иншого, лиш карту з трьома червоними хрестиками, котру я знайшов зашиту в полотно напущене олиєю в старій скрині капітана в „Адміралі Бенгов". Длячого доктор дав йому її, того я ніяк не міг відгадати.

Але коли вже мені було неповятним, звідки взялася та карта, то ворохобники зразу таки зовсім не хотіли вірити, що то-тота сама. Вони кинулись як коти на миш. Карта пішла з рук до рук, один рвав її від другого; а судячи по тих проклонах і криках та дитинячому сміхові, з яким вони її приглядалися, можна було гадати, що вони не то пальцями порпаються в золоті, але вже їдуть з ним на морі.

— Так — відізвався один — то зовсім певно Флинтове письмо, J. F. з одним хрестиком і закрутасом під сподом, я те письмо нераз видів.

— То все красно й добре — відізвався Джордж. — Але як ми заберемо скарб, коли не маємо корабля?

Силвер нараз схопився і опершись одною рукою об стіну, звернувся до бесідника:

— Стережися, Джордже, — крикнув він. — Відізвися ще лиш одним словом невдоволення, а я тебе визву до бою. Як то? А звідкиж я те можу знати? Як мені скажіть — ти і другі, що мені до вього мішаєтеся і через котрих мій скунер пропав, чорт би вас узяв. Але ти то не можеш сказати, бо у тебе тільки розуму, що у таргана. Але мігбись і повинен бись чемніше говорити, Джордже Меррі, вір мені.

— То таки й справедливе сказав на те Морґан.

— А вжеж що справедливе! — відповів корабельний кухар.

— Ви запропастили мені корабель, а я відшукав скарби. Хто з нас ліпший? А тепер скидаюся з капітанства до чорта! Вибирайте собі, кого хочете, капітаном, я вже не капітан.

— Силвер! — крикнули вони тоді всі враз. — Барбекі лишиться нашим капітаном, гура Барбекі!

— Ага — відізвався кухар — звідти вітер віє? Джордже, мій друже, я побоююся, що тобі ще довго прийдеся ждати, заким станеш капітаном. Щастє твоє, що я не мстивий. Та я й ніколи ним не був. А тепер, товариші, що буде з отсим чорним листом? Вам тепер жаль, що ви його написали, що Дик зруйнував своє щастє та й попсував свою біблію, от і тільки шкоди з того всього.

— Але чей можна мені біблію поцілувати? — спитав Дик, котрого те очевидно гризло, що він стягнув проклятте на себе.

— Біблію, з котрої видерто картку? — сказав на те Силвер глумливо. — Можеш так само поцілувати яку книжку з народними піснями. Подивись Джиме — і він кинув до мене папір — то для тебе рідка річ.

То був круглий кусник паперу завбільшки срібного таляра. З одного боку був білий, бо то була послідня картка, а з другого боку кілька стрічок з Обявлення св. Івана — між ними таких і отсі слова, котрі якось дивно підходили до сього положення. „А на дворі будуть пси і душегубці!" Задрукована сторона була зачорнена вугілєм, та й однісеньке слово на другій стороні „скинений" було також виписане вугликом. Тота памятка лежить у сій хвилі переді мною на столі, але крім знаків, які лишилися на ній від нігтів, не видко на ній ні сліду з письма.

Тим закінчилася пригода сеї ночи. Зараз по тому полягали ми всі спати, напившись це перед тим по черзі руму з фляшки, а Силвер пімстився на Джорджу Меррім тим, що поставив його на варті, і загрозив смертю, як би він показався недбалим.

Я довго не міг заснути, а Бог знає, що я мав о чім думати: Хибаж я по полудні, приперт до крайности, не убив чоловіка, і не видів, як тепер Силвер дивно викручувався, одною рукою держав ворохобників за лоб, а другою ловився всякого можливого способу, щоби заключити мир і уратувати своє життє? Він сам спав спокійно і хропів; хоч який він був безбожний, а все-таки мені було його жаль, бо преці він змилувався наді мною, коли я собі розважив всю ту небезпеку, яка йому грозила, і шибеницю, яка його ждала.

Глава трийцята.

На слово.

Я пробудився на другий день як раз під ту пору, коли якийсь дзвінкий, сильний голос кричав до нас зпід ліса:

— Хата з кругляків, агой! доктор прийшов.

То був доктор. Хоч я утішився, почувши його голос, то все-таки моя радість не була і без горя. Я зі стидом спогадав собі на свій непослух, на хитре поступованнє, та й боявся глянути йому в очі, коли я собі подумав, в яку я дістався компанію та в яке небезпечне положенне.

Видно, що він встав, коли ще було темно, бо ледви що світало, а коли я побіг до отвору до стріляння і виглянув на двір, побачив я його як давнійше Силвера, аж по коліна в заразливій мраці.

— А ви вже тут, пане доктор? Добрий день, пане доктор! — відізвався Силвер, котрому ціле лице ясніло і по котрому не видно було, що він лише що пробудився. — Ви все з птичками, бо й в приповідці кажеться, що рання година то золото. Та не спи, Джордже, а піди та поможи доктореви перелізти через частоколл. Ваші всі недужі маються добре, не погіршилося їм і всі веселі.

Так розмавляв він, стоячи на вершку горби з кулею під пахою і спершись одною рукою об хату — голосом, поставою і виразом зовсім давний Джек.

— Маємо нині для вас, пане, велику несподіванку — говорив він дальше. — Маємо у себе малого чужинця, — нового пенсіоніста, що такий хороший як скрипка, а спав як суперкарго*) цілу ніч коло

Др. Ліявсі переліз вже був через частоколл і підійшов таки близько до кухаря; я зачув длятого, що йому голос якось змінився, коли він сказав:

— Чейже не Джим?

А хтож би, як не мій любий, малий товариш Джим — відповів на те Силвер.

Доктор аж не міг промовити і станув та минуло кілька хвиль, заким пустився дальше.

— Ну, ну — сказав він накінець — насамперед обовязок, а відтак приємність, Силвере. Заглянью длятого насамперед до наших недужих.

За хвильку опісля зайшов він до хати, кивнувши гнівливо на мене, взявся до своєї роботи межи недужими. Видко не боявся зовсім, хоч ані на хвильку не міг бути безпечним свойого життя між тими зрадливими злими духами, та розмовляв з недужими, як би то було де в спокійній, чесній родині. Його поступованнє зробило на тих людий добре враженнє, бо вони поводилися супроти нього так, якби й нічого ніколи не було — як би він все ще був корабельним доктором, а вони ще вірними матрозами.

— З вами зовсім добре, мій друже — сказав він до того, що мав обвязану голову — а коли хто ледви уйшов з життєм, то певно ви, у вас, видко, мусить бути череп з зеліза. А як ви маєтеся, Джордже? З лиця виглядаєте, так як би вам печінка перевернулася до гори ногами. Брались ліки? Чуєте, люди, чи брав він ліки?

— Так, пане, брав дійсно — відізвався Морґан.

— Я питаюся длятого — сказав др. Ляйвсі як найчемніше — бо уважаю те за свій обовязок чести, щоби тепер, коли я преці раз став доктором ворохобників, або ліпше сказати доктором вязниці, не дати пропасти для нашого короля Юрія (Боже його благослови!) і для шибениці ані одному чоловікові.

Тоті урвителі глянули один по другім, але не відізвалися ані одним словом гніву за таку обиду.

— Дикови щось не добре — сказав котрийсь.

(Дальше буде).

*) „Суперкарго" слово зложене: з латинського super (над, понад) і анґлійського cargo (карго). Се послідне слово значить тілько що: „тягар", „лядір". На корабли означаєся сим словом весь набір, який везе якийсь корабель. Той повновласник або надзиратель, що при переході набору має його доглядати і відтак відставити його, кому треба, називається: „суперкарґом", особливо тоді, коли при більшому наборі він ще має помічника.

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ фарма 15 акрів, добрий 5 кімнат дім, 2 кінь, корови, качки, гуси, кукурузка, картофлі, богато корму для дробу, річка, богато овочевих дерев, всі знаряди потрібні. Ціна $4.000. Голоситися до **ANTHONY JEDLICKY, R. D. 2, Box 63, Flemington, N. J.** 83-87

$50 з гори $8 місячно **ма 4 фарма** 20.000 кв. фітів. Ціна $395, земля добра під огородовину і корм; 5 кімнат дім, 2 кінь, 2 корови, 1 свиня, 2 кури, 2 гуси, 2 качки, 2 кітки, 2 собаки, 2 кітки, 2 кітки, 2 кіт